

Anden Sandheden af det gamle Ord: Kundskab er Magt. Er det ikke lidt Tilfældet, at der netop af dem, som bære Kommunens Udgifter ved at svare store Bidrag, vises Knebenhed og Sensynsløshed mod de mindre Bemidlede, navnlig paa det Omraade, som angaar Oplysning og Skolesager? Derfor staaar det fuldstændig klart for mig, at een af de Ideer, som Fremtiden vil bringe frem til Udvikling iblandt os, er Udvidelse af Valgretten. Det kan gjerne være, hvad der blev yttret fra den anden Side, at der er nogen Tvivsel paa den politiske og den kommunale Valgret, og i saa Henseende er denne sidste en hel Del materialistisk, om jeg saa maa sige. Men, mine Herrer, jeg kan ikke se Andet, end at den Tanke, som raaber paa, at de, der svare Mest i Kommunen, ogsaa skulle have den største Indflydelse, hviler paa den Grundvold, som man let kunde betegne med det Udtryk: Materialisme; men den staaar som sagt i fuldstændig Modstridning til den Sætning, jeg før fremhævede, nemlig, at det ikke er Partikornet, men Manden, der bør regiere i vore Samfundsforshold. Hvad Stemningen omkring i Landet angaar, da kan jeg saa godt forstaa, at de forskjellige ærede Medlemmer, der have haft Lidet, have faaet forskellige Indtryk, og at deres Opfattelse af Forholdene paa Landet er meget forskellig. Der er ganske vist i mange Egne et vist Part, en vis Retning, som siger, at det ikke gaar an at udvide den kommunale Valgret; men der er ogsaa en anden Retning, og det er den større og stærkere, som siger: vi maa have Valgretten udvidet, det vil blive nødvendigt for Fremtiden, for at vi tilfulde kunne faae vore Rettigheder og Forpligtelser som Statsborgere gennemførte. Derfor er jeg overbevist om, at det vilde være heldigt, om vi kunde faae en Lov, som gik i den Retning, hvortil det nyværende Lovforslag i særdeleshed sigter. Jeg skal tillige indrømme, at jeg for mit Vedkommende kunde gaa med til en Ordning, som var noget forskellig herfra, og jeg kunde ogsaa gaa med i en mere frisindet Retning end det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgfreds (Berg), (Afbrydelse.) Ja om, Forlæbelse, men jeg og Folk i min Egn ere tilbøjelige til at betragte dette ærede Medlem som den egentlige Staber af denne Lov, og jeg kan bringe ham en varm Anerkendelse saavel fra deres som fra min Side. Det var mere, end man kunde have ventet af ham, den Gang da han — som det nylig blev nævnet af det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgfreds (Kier) — optraadte i Grundlovs-sagen; da vilde den Mand, som havde sagt, at det ærede Medlem i 1873 vilde komme med en Lov, som gik i denne Retning, have været floge, end vi vare her i Salen. Dette er forjaavidt glædeligt, og det Ønske, som der nu kan være tilbage for os at frygte for, vilde være, hvis det ærede Medlem muligvis skulde komme ind i en anden Stilling og da maaske vilde gjøre

sig til Ridder for en anden Ide, og det muligens vilde gaa ham, som det i en anden Sag er gaaet det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgfreds (J. N. Hansen). Der var en Tid, hvor der var en vis Stilstand, og hvor der fremkom et Lovforslag om Fæstegodsets Overgang til Selveiendom fra en anden Side; den Gang stod det ærede Medlem — jaavidt jeg husker — op og sagde: Jeg vilde ønske, at der havde været mere Bevægelse iblandt Folk om denne Sag. Jeg skulde nu meget beklage, om det Samme skulde blive Tilfældet med det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgfreds, om der virkelig en Gang skulde blive ført Noget igennem i den Retning, som der her er antydet, og han saa paa samme Maade vilde staa op og sige, at han vilde ønske, at der havde været mere Bevægelse imellem Folket om denne Sag. Jeg tror, at der virkelig er Bevægelse tilstede blandt Folk netop i denne Retning, og jeg tror, at dette er en af de Ideer, som vi maa fastholde overfor de mere bemidlede Statsborgere. Det forekommer mig, at den mindre bemidlede Statsborger er lige saa berettiget til at fordrø Myndighed til at behandle de kommunale Anliggender, selv om han ogsaa svarer lidt mindre Stat end muligvis en mere velstaaende Statsborger. De Husmænd, som svare 5 Rd. i Stat til Kommunen, ere — som jeg før nævnte — i Reglen stillede, saaledes, at de saa at sige kunne leve uden Penge af den Væst, som de selv aale paa deres Giendom; men naar der er Tale om Penge, saa skulle de for tjene dem med deres Hænders Arbejde, og saaledes som Sagen til Dato har staaet i min Egn, have disse Folk kun kunnet tjene 24 p om Dagen og Kosten. En saadan Mand maa altsaa gjøre 20 Arbejdsdage for at kunne svare disse 5 Rd. til Kommunen, og jeg er vis paa, at han føler det lige saa haardt, og at det er lige saa besværligt, ja endog mere besværligt for ham at faae de 5 Rd. tilveie, end det er for Gaardmanden at svare 50, 60 eller 80 Rd., som han ganske let kan faae ved at sælge et Kvæghoved eller nogle Lønder Sæd. Naar man vil tage Christens Opfattelse til Grundbetragtning, at den, der giver kun Lidet, giver i det Hele Mere, saa kan man i alt Fald let komme til det omvendte Resultat af det, som den Retning har gjort gjældende, der mener, at de, der svare mest til Kommunen, skulle have den største Indflydelse; thi saa kunde man let sige, at det netop er dem, der ere mindst heldig stillede, og som kun have det Nødvendige til Livets Ophold, der svare den største Stat. Jeg kan imidlertid fuldstændig underkribe den Grundbetragtning, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgfreds (Dinburg) tilsidst fremhævede med saa stor Styrke, nemlig den, at vi paa ingen Maade maa virke hen til, at Folket bliver adskilt i Samfundsklasser, eller til, at nogen som helst Samfundsklasse kan blive i Stand til at hæve sig paa de andres Beføstning, og jeg skal erkjende, at saaledes som Forholdene nu ere ord-